

คำกล่าวเปิดการประชุม และปาฐกถาพิเศษ

ของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร

เรื่อง การบริหารจัดการนโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาล กับความอยู่ดีมีสุขของประชาชน

วันพฤหัสบดีที่ 24 มิถุนายน 2547 ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี
จัด โดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ท่านรัฐมนตรี ท่านประธานและท่านคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ท่านเลขาธิการฯ และท่านผู้มีเกียรติที่เข้าร่วมสมมนาทุกท่าน

วันนี้ผมรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติ ที่ได้มาเป็นประธานเปิดการประชุมประจำปี เรื่อง “เศรษฐกิจนอก
ระบบกับการบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ” ที่จัดขึ้นโดย สศช. ผมจำได้ว่า ปีที่แล้วก็ได้มา ซึ่ง
สศช. ได้จัดขึ้นทุกปี ปีนี้ก็มีหัวข้อเรื่องเศรษฐกิจนอกระบบ ผมจะพยายามทบทวนเรื่องที่ผมเคยพูดใน
หลายโอกาส เพื่อให้ท่านเข้าใจว่า สิ่งที่ผมพูดแต่ละครั้ง แต่ละเรื่อง เป็นการต่อจิ๊กซอร์การแก้ปัญหา
ของชาติ แต่บางครั้งถ้าไม่จับมาต่อกัน ท่านอาจจะไม่รู้ว่า ตกลงรูปนั้นคืออะไร

ผมขอเรียนอย่างนี้ว่า ท่านจำได้ไหมว่า วันที่ผมพูดถึงเรื่องเศรษฐกิจนอกระบบ ตอนเรื่องเลขท้าย
3 ตัว 2 ตัว ผมพูดเกี่ยวพันถึงเรื่องการเมือง การเมืองนี้คือการได้มาซึ่งผู้บริหารประเทศ ทั้งในระดับ
ท้องถิ่นและระดับประเทศ แต่ถ้ามองเมืองนั้น มีวิธีการที่ได้มาไม่ค่อยชอบแล้ว บุคคลที่เข้ามาทำงานก็
ไม่ค่อยจะชอบ เปรียบเทียบกับหลักของกฎหมาย ที่ว่า Fruit of the Poisonous Tree Doctrine
ซึ่งเป็นทฤษฎีที่บอกว่า ผลไม้ของต้นไม้ที่เป็นพิษ หมายความว่า ถ้ายอดไม้ต้นนั้นเป็นพิษ ผลไม้ก็ต้องเป็น
พิษ เปรียบเทียบกับการเมือง หากวิธีการที่ได้มานั้นนักการเมืองไม่ค่อยดี แนวโน้มจะได้นักการเมือง
ก็ไม่ค่อยดีเช่นกัน แล้วเราเอาคนที่ไม่ค่อยดีมาบริหารประเทศ จะดีได้อย่างไร อันนั้นคือปัญหาที่ผมไม่
อยากเห็น และจะต้องไปแก้ โดยเราต้องเริ่มกล้าที่จะแก้

บริหารจัดการการเมืองให้ถูกต้องนำมาซึ่งการบริหารจัดการประเทศที่ดี

ถ้าสมมุติว่าต้องมีผู้มีอิทธิพล โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในเศรษฐกิจนอกระบบ เป็นคนจัดการ จัดส่งคน
ลงสมัครรับเลือกตั้ง เป็นลูกน้องของผู้มีอิทธิพล และในที่สุดลูกน้องของผู้มีอิทธิพลนั้นก็เข้ามามีอำนาจ
ทางการเมือง แล้วก็ไปกดดันข้าราชการ และให้ข้าราชการต้อง Blow to demand คือว่าไปตามผู้มี
อิทธิพลนั้นตลอด เพราะถูกลูกน้องเมืองนั้นกดดัน ถ้าขึ้นมือนี้อย่างนี้ขึ้น ประชาธิปไตยก็ไม่ใช่
ประชาธิปไตย แล้วในที่สุดท่านก็ได้คนไม่ได้เรื่องไม่ได้ราวมาบริหารประเทศ

การบริหารประเทศนี้เป็นเรื่องยาก แต่ถ้าเราจะทำตามข้าราชการประจำเสนอขึ้นมา ยิ่งไงก็เซนต์ไป แล้วก็คอยสั่งข้าราชการประจำว่า ผมจะย้ายคนนั้น ผมจะย้ายคนนี้ ผมจะเอาเงินเท่านั้น ผมจะเอาโครงการนี้ อย่างนั้นง่าย แต่ถ้าเราคิดจะบริหารการจัดการกันด้วยการบริหารองค์กรที่ซับซ้อน แล้ว ก็ต้องใช้การบริหารที่ถูกต้อง ต้องอาศัยการบริหารที่รู้จักจริง และความกล้า เราต้องเข้าใจว่า โครงสร้างของระบบราชการเป็นโครงสร้างที่อึดอัดและเปลี่ยนยาก ในช่วงที่เราเรียกกันว่า Paradigm Shift หรือกระบวนการทัศน์ในวิธีคิดนั้น มันเปลี่ยนไป ถ้าเราไม่กล้าเปลี่ยน เท่ากับว่า เราจะหมุนสวนทางกับโลก ผลสุดท้าย ผลลัพธ์ที่ได้คือความยากจนที่มีอยู่แล้ว จะถูกซ้ำเติม และการแก้ปัญหาของชาติก็จะลำบาก

เพราะฉะนั้นเรื่องของจัดการกับผู้มีอิทธิพลหรือว่าผู้ที่อยู่กับการค้าขายนอกกฎหมาย เพื่อให้เข้ามาซึ่งการเมืองที่ถูกต้อง การเมืองที่ไม่มีกระบวนการนายหน้า เป็นสิ่งที่จะต้องทำให้เกิดขึ้นให้ได้ ซึ่ง ณ วันนี้ กระบวนการนายหน้าเริ่มหายไป ท่านจะเห็นการเลือกตั้งครั้งนี้จะเปลี่ยนไปมาก สื่อมวลชนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อทีวี ผิดเพี้ยนยาก เพราะสื่อทีวีนั้น จะเป็นสื่อที่สะท้อนภาพตรง และมีเสียงตรง ทำให้สื่อทีวีเป็นสื่อที่ประชาชนบริโภคมากที่สุด ผมทำโพลล์ล่าสุด ปรากฏว่า สื่อทีวีมีคนติดตามข่าวถึงร้อยละ 83 ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ร้อยละ 8 และผ่านสื่อวิทยุร้อยละ 7 ในกรุงเทพฯ รับรู้ข่าวสารผ่านสื่อสิ่งพิมพ์จะมีอัตราสูงกว่ามากกว่าสื่อต่างจังหวัด เมื่อระบบของสื่อสารมวลชนเป็นแบบนี้ ประชาชนจะรับรู้เรื่องราวที่แท้จริงและมากขึ้นๆ ต่อไปนี้การเมืองก็จะเปลี่ยนไป ระบบนายหน้าทางการเมืองก็จะลดลง แล้วการเมืองก็จะก้าวไปสู่ในสิ่งที่ดีขึ้นเรื่อยๆ แต่อย่าหวังว่าทุกอย่างจะเปลี่ยนไปในชั่วข้ามคืน ทุกอย่างแย่มานาน ต้องใช้เวลาในการเปลี่ยนแปลงทั้งนั้น

ใช้หลักเมตตาทรรรมกับจริยธรรมสร้างความอยู่ดีมีสุข

หากเราใช้หลัก 2 เรื่อง คือ เมตตาทรรรมกับจริยธรรม ซึ่งจริง ๆ แล้วก็หลักของศาสนาพุทธ ถ้าคำว่า เมตตาทรรรมและจริยธรรมมีมาก สิ่งที่เราจะพูดกันในวันนี้ก็น้อยลง หลายเรื่องที่รัฐบาลพยายามจะทำการแก้ปัญหาความยากจน หรือให้ช่วยเหลือคนจน หรือให้สิทธิคนจน เป็นเรื่องที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์มาก เพราะต้องเปลี่ยนวิธีคิด เมื่อเปลี่ยนวิธีคิด ทั้ง ๆ ที่เจตนาดี ปราบปรามดี แต่ก็ขึ้นตอนลำบากมาก ไม่ง่าย เพราะฉะนั้นคนที่คิดจะแก้ปัญหาความยากจนจริง ๆ ต้องใช้หลักเมตตาทรรรมสูง และต้องใช้ความกล้า ความอดทนสูง

การบริหารเศรษฐกิจก็เช่นกัน ใช้หลักคำสอนของพระพุทธเจ้า ที่เราบอกว่าอยู่ดีมีสุขก็คือหลัก มัชฌิมาปฏิปทา คือความพอดีนั่นเอง ผมเพิ่งพบกับนายกรัฐมนตรีเหวียนเจอเป่า ท่านเล่าให้ผมฟังถึงเรื่องการบริหารความพอดีของเศรษฐกิจจีน ท่านบอกว่าไม่ได้หมายความว่าเศรษฐกิจจีนจะลดการเจริญเติบโต แต่อันไหนที่พุ่งขึ้นสูงเกินไป ร้อนเกินไป ก็จะลดลงมา อันไหนที่ยังอ่อนอยู่ก็จะดันขึ้นไป เบ็ดเสร็จโดยเฉลี่ยแล้ว ก็คงโตใกล้เคียงที่เดิม เพียงแต่ว่าปรับสมดุลใหม่ แต่คำว่าอยู่ดีมีสุขนั้น มีความหมายมากกว่าเศรษฐกิจ ซึ่งรวมไปถึงเรื่องของปัญหาสังคม และเรื่องของสิ่งแวดล้อมไป

พร้อม ๆ กัน ถ้าท่านสังเกตดูจะเห็นว่า หลังจากที่รัฐบาลนี้บริหารเศรษฐกิจได้มาถึงระดับหนึ่ง มองเห็นว่าเศรษฐกิจไปได้แล้วนี้ ก็กลับมาเน้นเรื่องสังคม และเรื่องของสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

“ยากจน-ยาเสพติด-คอร์รัปชัน”... 3 สงครามที่รัฐบาลต้องประกาศชัยชนะ

ที่ผมประกาศสงคราม 3 สงครามนั้น สงครามแรกก็คือ เรื่องของความยากจน นั่นคือปัญหาเศรษฐกิจทั้งหมด บางคนคิดว่าปัญหาความยากจนไม่ใช่เรื่องเศรษฐกิจ ปัญหาความยากจนนั่นคือตัวสำคัญของเรื่องเศรษฐกิจทั้งหมด เพราะเรื่องที่ 1 เรากำลังให้ Basic need หรือปัจจัยสี่ กับประชาชนทุกคนที่อยู่ในผืนแผ่นดินไทย นั่นก็คือเรื่องของอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค ยารักษาโรคก็คือ 30 บาทรักษาทุกโรค ความจริงแล้วก็เอาหลักประกันสุขภาพ โดยที่รัฐบาลเอาเงินงบประมาณที่จะจ่ายโดยตรง มาเป็น Premium แล้วก็ประกันสุขภาพให้กับประชาชนทั้งระบบนั่นเอง

ส่วนที่อยู่อาศัย ขณะนี้ก็เริ่มไปแล้ว มีโครงการบ้านเอื้ออาทรแสนยูนิต โครงการบ้านมั่นคงอีก 10 โครงการ เพราะเราต้องการให้คนอย่างน้อยๆ ก็มีที่ซุกหัวนอน เพื่อให้เขามีศักดิ์ศรี แนนอนศรีบ้าน 2 แสนกับบ้าน 200 ล้าน ระหว่างนอนไม่รู้หรือกว่านอนที่ไหน เพราะผมก็ไปนอนมาแล้ว นอนวัด นอนอะไรต่ออะไร ตอนหลังไม่รู้หรือกว่านอนอยู่ที่ไหน จ่ายค่าโรงแรมคืนละ 2 แสน กับไปนอนกับหลวงตามีค่าเท่ากัน แต่ตอนจะหลับและตอนตื่นที่จู้ต่างกัน เพราะฉะนั้นในวันนี้ต้องหาที่อยู่อาศัยให้ประชาชน ผมถึงตั้งเป้าไว้ว่าจะต้องพยายามสร้างที่อยู่อาศัยให้กับคนจนประมาณ 1 ล้านยูนิต แต่ไม่ได้หมายความว่าแจกเขา เพียงแต่ว่า Subsidize มาก เพื่อให้เขาสามารถผ่อนได้ อยู่ได้ เขาจะได้ภูมิใจ คนที่มีบ้านอยู่กับคนที่ไม่มีบ้านอยู่ คนละเรื่องกันเลย ความอบอุ่นในครอบครัว สิ่งเหล่านี้ สำคัญกว่าอย่างอื่นหมด

พลังใจที่สำคัญที่สุด ผมเคยเล่าให้ฟังว่า มีอยู่คนหนึ่งคิดจะฆ่าตัวตาย แต่เขานึกถึงพระเจ้าขึ้นมา แล้วเขาก็บอกกับทุกคนว่า สิ่งที่พระเจ้าจะให้ครั้งสุดท้ายได้ก็คือ hope หรือความหวัง ถ้ามนุษย์ไม่มีความหวัง มนุษย์ไม่มีทางขับเคลื่อนได้ แล้วเขาก็เลิกฆ่าตัวตาย ตั้งแต่วันนั้นมา เขาก็มีแรงขับเคลื่อนจากคนที่คิดจะฆ่าตัวตายเพราะไม่มีจะกิน กลายเป็นเศรษฐกิจได้ เรื่องที่อยู่อาศัยเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนพลังใจของคน

เรื่องเครื่องนุ่งห่ม ปัญหาไม่มี กับอาหาร เป็นเรื่องของเศรษฐกิจโดยตรง บ้านเราถ้าเป็นคนขยันหมั่นเพียร และมีที่ดินทำกินซึ่งกำลังจะให้ การให้ที่ดินทำกินนั่นคือ ให้ทั้งอาหาร ให้ทั้งเศรษฐกิจ ถามว่า ที่ดินทิ้งไว้รกร้างว่างเปล่า เกิดประโยชน์อะไร หวงที่ไว้ส่วนหนึ่ง แต่ขณะเดียวกันคนที่ไม่มีจะกินอีกส่วนหนึ่ง ต้องเรียนพีชคณิต ลบกับลบเป็นบวก ต้องเอาคนไม่รู้ว่าจะทำมาหากินอะไรกับที่ดินที่รกร้างว่างเปล่ามาเจอกัน ก็จะทำให้เกิดการทำมาหากินได้ นั่นคือสิ่งที่เรากำลังพยายามจะทำเรื่องการแก้ปัญหาความยากจน และตามมาด้วยเรื่องน้ำ

เรื่องต่อไปก็คือ เรื่องของการประกาศสงครามกับยาเสพติด ได้ทำไปแล้ว หลังจากชัยชนะแล้ว ก็มีผู้ที่มีมือไม่พายเอาเท้าราน้ำ ก็ขึ้นมาพูดกันต่างๆ นานา คนที่ลูกไม่ติดยาไม่รู้ บางคนก็ลูกติดยาเงินมาก กอดผม ร้องไห้บอกว่าได้ลูกคืนแล้ว เขามีความสุขมาก ดีใจมาก เขาได้ลูกกลับคืนมาแล้ว นี่คือหัวอกของคนที่ลูกติดยา ติดเป็นล้านคน ท่านไมเวทนาคนเหล่านี้กลับไปเวทนาคนค้ายา ผมก็ไม่รู้ว่าหัวใจทำด้วยอะไร อยากเทห์อย่างเดียว เพราะฉะนั้นยาเสพติดผมจะต้องเด็ดขาดต่อไป แต่แน่นอน ทั้งหมดอยู่ภายใต้กฎหมาย ผมไม่มีทางปกป้องคนที่ทำผิดกฎหมายเด็ดขาด ไม่ว่าคนคนนั้นจะเป็นใคร ถ้าไม่เช่นนั้นผมเป็นผู้นำประเทศไม่ได้ ถ้าผมคิดจะทำหน้าที่และให้คนศรัทธาได้ ผมต้องเป็นคนที่รักษาความเป็นธรรม ถ้าไม่อย่างนั้นไม่มีใครที่จะศรัทธาผม ผมก็ทำงานไม่ได้ เพราะฉะนั้นเรื่องของยาเสพติดวันนี้มันยังมีต่อ แต่ว่าเราจะสกัดกันให้ได้ ตราบใดที่ประเทศเพื่อนบ้านยังยากจนอยู่อย่างนี้ ยาเสพติดไม่มีทางหมด แต่เพียงแต่ว่าเราต้องควบคุมให้ได้ แล้วก็ให้ไปที่อื่น อย่างมาที่ประเทศไทย

ปัญหาอีกอันที่ผมจะพูดคือ **ประกาศสงครามกับคอร์รัปชัน** เรื่องนี้เรื่องใหญ่กว่า ผมยังคิดว่าเรื่องความยากจนแก้ได้ไม่ยาก ส่วนเรื่องคอร์รัปชันถึงแม้แก้ได้ไม่ยาก แต่ก็ยากกว่าความยากจน เพราะเวลานี้มันเริ่มเข้าไปในสายเลือดของคนหลายคน วันนี้น้ำมันซึมลึกเพราะอะไร เพราะประเทศเราบางที่ก็กลั้วๆ กลั้วๆ คนทุกคนเกิดมาเป็นมนุษย์ จนหรือรวยก็กินข้าว ถึงเวลาหิวก็ต้องกิน ลูกร้องก็ต้องหาให้ลูกกิน ที่ซุกหัวนอนก็ต้องมี เพราะฉะนั้น Basic need ของมนุษย์โดยเฉพาะข้าราชการชั้นผู้น้อย ถ้าเราไม่คิดเติมให้ข้าราชการชั้นผู้น้อยให้เขาพอกิน เราก็ต้องปล่อยให้เขาไปหากิน เพราะความจำเป็นในชีวิตมันมี เมื่อมีความจำเป็น จะมีก็คนที่จริยธรรมมันแรง ผังลึกจนยอมอดกิน และยอมเห็นลูกร้องโหยหาไม่มีกิน หรือไม่มีที่เรียน

เพราะฉะนั้นเราต้องเข้าใจตรงกันว่า ธรรมชาติต้องยืนบนความจริง ผมถูกตำเยะเพราะกล้าเผชิญความจริง ถ้าเราไม่กล้าเผชิญเราไม่มีทาง เพราะฉะนั้นต้องกล้าเผชิญว่า ตกลงข้าราชการชั้นผู้น้อยนี้คำนวณให้ได้ว่า เท้าไหร่ถึงพอกิน ถ้าพอกินแล้วยังทำตัวไม่ดีแล้วก็พ้น ในเมื่อข้าราชการต้องไปหากิน ต้องตกเป็นเบี้ยล่างของนักการค้าทั้งหลาย ไม้ก็ห่มดป่า หอยก็เต็มเมือง บ่อนก็เต็มเมือง ยาเสพติดเต็มเมือง เพราะอะไร และผู้บังคับบัญชาชั้นผู้ใหญ่ มีการซื้อขายตำแหน่งในอดีตบางแห่งบางหน่วย ก็ลงไปหากินกับลูกน้อง ในที่สุดลูกน้องที่แ่ยอยู่แล้ว ก็เลยเป็นเครื่องมือ และพวกนี้มันผังลึก พอตอนหลังมาที่การแต่งตั้งโยกย้ายไม่มีการซื้อขายตำแหน่งแล้ว แต่นิสัยเดิมไม่เลิก สิ่งเหล่านี้ยังอยู่ แล้วการเมืองต้องซื้อเสียง ในอดีตต้องจ้างห้วคะแนน และการเมืองเอาเงินที่ไหนมา จะมีคนก็คนที่เอาเงินที่ได้จากการทำมาหากิน แล้วออกมาทำงานการเมือง นี่คือความจริง ถ้าเราไม่พูดความจริง เราก็ไม่มีทางแก้ปัญหาได้ เรามาเหนียวกันอยู่ เอาความจริงครึ่งหนึ่งอยู่ได้โตะ ความจริงอีกครึ่งหนึ่งอยู่บนโตะ ไม่มีทางแก้ปัญหาได้ พูดตรงๆ ไปเลย ว่า เราจะแก้ปัญหาการเมืองด้วยไหม เราจะแก้ปัญหาเรื่องข้าราชการชั้นผู้น้อยเงินไม่พอใช้บ้างไหม ถ้าตรงนั้นเป็นไปได้ ก็จะปราบคอร์รัปชันอย่างจริงจัง

เพราะฉะนั้นการเมืองต้องไม่ซื้อเสียง ประชาชนต้องไม่เอาเงินนักการเมือง ถ้าประชาชนบอกว่า จะเลือกได้ต้องเอาเงินนักการเมือง แน่แน่นอนครับ นักการเมืองเอาเงินที่ไหน จะตั้ง ป.ป.ช. อีกหมื่น

ป.ป.ช. ก็เอาไม่อยู่ ถ้าสมมติว่าผู้แทนหาเสียงด้วยนโยบาย จะทำอะไรให้ประชาชนพอใจ ศรัทธา และเลือกโดยไม่ใช้เงิน ตรงนั้นที่จะเป็นอีกหลักหนึ่งที่สำคัญของการแก้ปัญหาการคอร์รัปชัน

เรื่องนี้ทุกฝ่ายจะต้องช่วยกัน ประชาชนก็ต้องช่วย ประชาชนอยากพ้นจากความยากจนถาวร เริ่มต้นหนึ่งต้องไปใช้สิทธิอย่างเต็มที่ สองใครเอาเงินมาให้ นอกจากไม่เลือกแล้วต้องต่อต้านด้วย ตรงนี้ถึงจะทำให้การเมืองสะอาดได้ เมื่อการเมืองสะอาด และข้าราชการชั้นผู้น้อยได้รับการดูแล ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ไม่มีการจ่ายเงินจากการแต่งตั้งโยกย้าย อันนี้ไปได้ระดับหนึ่งแต่ยังไม่พอ เพราะว่าวันนี้เราต้องยอมรับว่างบประมาณจำกัด อย่างวันนี้เราจัดงบประมาณสมดุลงี้ 1.2 ล้านล้านบาท ถามว่า พอไหม ไม่พอ เมื่อวานนี้ผมนั่งคิดวิธีการหาเงิน เพื่อที่จะสร้างความเจริญให้เร็วขึ้น ความเจริญยังช้า ความยากจนยิ่งแก้ยาก ถ้าผลักความเจริญไปเร็ว เก็บภาษีได้มาก ก็เอาภาษีนั้นไปแก้ปัญหาความยากจนไปพร้อมๆ กัน

แนวทางการแก้ปัญหาเศรษฐกิจนอกระบบต้องอาศัยการมีส่วนร่วม

ที่นี้กลับมาหาเรื่องเศรษฐกิจนอกระบบ ถ้าเมื่อไหร่เราประกาศสงครามกับความยากจนแล้วได้ผล คืบหน้าขึ้น ดีขึ้น แล้วเรามาจัดระเบียบใหม่ จัดโครงสร้างใหม่ จัดระบบใหม่ ผมเชื่อว่า การแก้ปัญหาความยากจนและการแก้ปัญหาเรื่องของเศรษฐกิจนอกระบบไปพร้อมๆ กันนั้น ทำได้ไม่ยากนัก

ผมเคยคิดว่า เศรษฐกิจนอกระบบมี 2 ส่วน ส่วนหนึ่งมันอยู่นอกระบบ เพราะกฎหมายที่เรียกกันว่า **Mala Prohibita** คือเราไปห้ามมันว่าสิ่งเหล่านี้ผิดกฎหมาย เพราะกฎหมายนั้นเป็นข้อห้ามที่บัญญัติขึ้นมา แต่ถามว่าเป็นความชั่วร้ายในตัวมันไหม เหมือนฆ่าคนตายไหม ไม่เหมือน แต่สังคมไม่ยอมรับ บรรทัดฐานของสังคมไม่ยอมรับ จริยธรรมไม่รับ เมื่อไม่รับก็ถือว่าสิ่งนี้คือสิ่งที่ห้าม หรือว่าน่าจะเป็นอันตรายกับคนอื่นเราก็กห้าม อย่างเรื่องการพนันเราห้าม โสเภณีเราห้าม แต่การห้ามเหล่านั้นกฎหมายก็เบา แต่ในขณะที่เดียวกันเรื่องของสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลก็ยิ่งมากขึ้น การจับกุมก็ลำบาก เมื่อจับกุมได้แล้วก็ลงโทษน้อย เจ้าหน้าที่ก็ทำได้ลำบาก เมื่อทำลำบากหนักๆ เข้า ค่าใช้จ่ายสูงงบประมาณให้ทำงานก็น้อย ก็กลับไปว่าเป็นพวกกันดีกว่า เข้าเกียร์ว่าง ได้เงินใช้ แล้วไม่ถูกฟ้อง

นี่คือสิ่งที่เราต้องยอมรับความจริงว่าจะเอาอย่างไร ผมพร้อมทั้งนั้น ก็อยากจะให้ท่านทั้งหลายที่อยู่ที่นี่จะเอาอย่างไร คิดร่วมกัน รัฐบาลนี้พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงทุกอย่างที่เป็นประโยชน์สูงสุดกับประชาชนรับรองว่าไม่ใช่เพื่อตัวเองแน่ เพราะฉะนั้นอันนี้ก็ฝากคิดด้าน Mala Prohibita ทั้งหลาย

ส่วนอีกเรื่องหนึ่งก็คือ มันอยู่นอกระบบเพราะไม่ต้องการจะเสียภาษี หรือระบบภาษียังเข้าไปไม่ถึง อาทิ การขายของทั่วไป หรือการรับจ้างร้านห้องแถวเล็กๆ ลูกจ้างก็ไม่ได้รับการคุ้มครอง เพราะไม่ได้เข้าสู่ระบบ ตรงนี้ผมเคยเสนอแต่ยังไม่มีการขานรับ คือเรื่อง Negative Tax โดยเชิญทุกคนเข้ามาสู่ระบบภาษี แต่จะให้เครดิตภาษีไว้ เพราะคุณรายได้ยังไม่ถึง สมมติว่าคุณรายได้ยังไม่ถึง ปีนี้คุณมาขึ้นแบบเสียภาษี ผมให้เครดิตคุณไว้ 100 บาท 200 บาท 1,000 บาท แล้วแต่ เมื่อไหร่คุณถึงเวลาที่

จะต้องเสียภาษีแล้ว เครดิตภาษีที่คุณได้รับหักให้ เท่ากับการซื้อเชิญเข้ามาเป็น Negative Tax ไม่ได้ควักเอาเงินสดๆ ไปจ่าย เพียงแต่ทำให้เครดิตทางภาษีทิ้งไว้ เพื่อให้คนเข้าสู่ระบบฐานภาษีมากๆ เพื่อเราจะได้คุ้มครองดูแลเขา กับลูกจ้างได้ เป็นการจัดระเบียบช่วยเขาได้ และให้เขามีระบบบัญชีที่ถูกต้อง

สังคมผู้ประกอบการไทยโตจากระบบบัญชี 2 บัญชี ระบบการทำ 2 บัญชีนั้นเพื่อหนีภาษี หรือเพื่อเสียภาษีน้อย แต่ในที่สุดระบบ 2 บัญชีนั้นหลอกลงตัวเอง ทำให้ตัวเองไม่สามารถที่จะมีประสิทธิภาพได้ เพราะตัวเลขที่ทำได้จากการทำบัญชีนั้น เป็นตัวเลขที่ทำให้ตัวเองมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ เพราะมีข้อมูลที่ต้อง ปรากฏว่า ระบบ 2 บัญชี ไม่เป็นผลดีทั้ง 2 ฝ่าย ทั้งภาครัฐ และภาคเจ้าของกิจการ แต่ถ้าจะให้ผู้ประกอบการทำระบบบัญชีเดียว ก็ต้องให้เขามีความกล้าหาญ เพราะฉะนั้นจะต้องมีระบบ Campaign หรือให้ Incentive ยังไงก็แล้วแต่ อันนี้เป็นสิ่งที่ผมคิดว่าจะต้อง handle การค้านอกกรอบให้ได้

การค้านอกกรอบนั้น เป็นช่องทางแห่งการทุจริตคอร์รัปชันอย่างมาก ตัวอย่างของการค้าชายแดนเห็นได้ชัด ไม่มีภาษี ไม่มีบัญชี เรามักคิดว่า ค่าขายต่ำกว่า 5 แสนบาท ไม่ต้องมีการขอซื้อเงินตราจากแบงก์ชาติ มีอยู่ช่วงหนึ่งเครื่องดื่มชูกำลังส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ส่งแต่กระดาษ นอกจากรับบาทจะไม่ได้ภาษีแล้ว ยังขอคืน VAT ด้วย เท่ากับโดนอีก เป็นการร่วมมือกันในพื้นที่ เพราะฉะนั้นตรงนี้ loop hole ต่างๆ ยังมีอยู่

ผมว่า ประเทศไทยรู้ทุกเรื่อง เป็นประเทศที่รู้ปัญหาดีที่สุด แต่ว่าวิธีการแก้ปัญหาไม่ค่อยรู้ และไม่ค่อยกล้าแก้ นั่นคือจุดอ่อน จุดแข็งนั้นคือรู้จริง ๆ ถ้ามองเรื่องอะไรรู้หมด ปัญหาทุกอย่างรู้หมด แต่ว่าจะแก้อย่างไรไม่ค่อยรู้ และไม่ค่อยอยากจะแก้ วันนี้ลองให้ผู้ว่า นายอำเภอมานั่งสัมมนา ถ้ามองเรื่องในพื้นที่ ท่านรู้หมด แต่ท่านรอนโยบายว่าจะเอาอย่างไร แต่วันนี้ผู้ว่า มาอยู่ที่นี่หลายคน บอกว่านโยบายของผมคือ นโยบายเมตตาธรรม จริยธรรม และตรงไปตรงมาตามกฎหมาย หลักแค่นั้นเอง คือคนที่สมควรที่จะได้รับเมตตาธรรมก็ให้เมตตาธรรมเขาให้เต็มที่ คนที่ไม่สมควรจะให้เมตตาธรรม ก็ไม่จำเป็น

อีก 6 ปี เศรษฐกิจไทยน่าเป็นห่วง ต้องเร่งพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

หันกลับมาพูดถึงเรื่อง**เศรษฐกิจของประเทศ** ผมมั่นใจว่า จากนี้ไป 5-6 ปี เศรษฐกิจไม่มีปัญหา แต่หลังจากนี้ผมยังห่วงถ้าเราพัฒนาช้า เราตามไม่ทัน ผมเล่าให้คณะรัฐมนตรีฟังว่า ผมเพิ่งกลับจากบราซิล ไปพบกับผู้นำหลายประเทศที่เขามาร่วมประชุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งประธานาธิบดีอูรุกวัยซึ่งคุ้นเคยกันเพราะเจอกันมาหลายงาน ท่านรู้ไหมว่า อูรุกวัยประเทศเล็กๆ อยู่ติดกับบราซิลทางใต้ อูรุกวัยผลิตข้าวได้ปีละล้านตัน และเป็นข้าวเมล็ดยาวที่เรียกว่า Long Grain แล้วบริโภคเองภายในประเทศประมาณ กว่าร้อยละ 20 ส่งขายให้กับบราซิลประมาณ 6-7 แสนกว่าตันต่อปี ซึ่ง

บราซิลก็ซื้อแพลงน้อยเพราะต้องการช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านที่ยังยากจนอยู่ และที่อุรุกวัยมีการเลี้ยงแกะเหมือนที่นิวซีแลนด์ มีแกะเยอะกว่าคน

ที่บราซิลผลไม้ที่นำเสิร์ฟในโรงแรมในห้องนอนผมมีมังคุดด้วย ลูกใหญ่กว่ามังคุดไทยแต่รสไม่หวานเท่ามังคุดไทย สิ่งนี้บอกอะไรอย่างหนึ่งคือ ที่เราบอกว่าเราแน่ เราไม่ได้แน่คนเดียว มีคนอื่นแน่ด้วย เพราะฉะนั้น เราต้องพัฒนา เราต้องปรับปรุงตัวเอง เราต้องผลักดันต่อไปอีก ขึ้นไปลอยไว้อย่างนี้ไม่พอแน่นอน เราต้องพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของเรา ทั้งด้านการบริหารการจัดการ การตลาด เทคโนโลยี และที่สำคัญคือ เรื่องของวัฒนธรรมในการดำรงอยู่ในโลกใหม่ ซึ่งเราจะต้องปรับตัวพอสมควรทีเดียวเพื่อที่จะแข่งขันได้

เราอยู่เฉยๆ อย่างที่หลายคนไม่เข้าใจ นี่กว่าอยู่อย่างนี้ดีแล้ว เหมือนกับคนที่เป็นมะเร็งโดยไม่รู้ตัว พอเขาจะจับไปผ่าตัดบอกว่ายู่อย่างนี้ดี ไม่เป็นไปหรอก เพราะเอ็กซเรย์พบตั้งแต่ต้น พอถึง stage 2 ไม่เป็นไปหรอกอย่าไปทำเลย อย่างนี้ดีแล้ว ไม่ได้หรอก ก็คือมัน dying ต้องพัฒนา ต้องปรับอีกมาก ต้องมองให้รอบด้าน หลายท่านอาจจะไปมองที่ละมิตีแล้วก็ออกมาวิจารณ์ อย่าลืมว่า การบริหารประเทศมันต้องมองทุกมิตี ต้อง Balance ต้องพยายาม บางอย่างบางกลุ่มอาจจะได้ประโยชน์ บางกลุ่มอาจจะเสียประโยชน์ แต่ต้องบรรเทาความเสียประโยชน์ของบางกลุ่ม แต่ทั้งหมดแล้ว ขอให้คนส่วนใหญ่ได้ประโยชน์ ไม่เช่นนั้น มันไม่มีทางที่จะทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สมมุติว่า ก้าวไปหนึ่งก้าว ก้าวแรกคนได้ประโยชน์ทั้ง 100 % ไม่มีทาง ถ้าก้าวแรกไปแล้ว คนได้ประโยชน์ 50 % และอีกก้าวหนึ่งจะตามมาอีก 30 % อีกก้าวหนึ่งจะตามมาอีก 20 % ต้องคิดอย่างนั้น แล้วจะต้องก้าวอีกต่อไป

กระจายอำนาจและสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเร่งพัฒนาประเทศ

สิ่งที่เป็นปัญหาอันหนึ่งของเรานั้นคือ เราเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ที่งบประมาณไม่ค่อยพอ อย่างวันนี้ถ้าประชากรปีไทยก็จะคิดว่างบกระจายอำนาจ 35 % นั้น เป็นสิ่งที่ต้องทำโดยเร็ว ผมต้องถามก่อนว่า งบประมาณทั้งหมด 70 % เป็นงบประจำ ถ้าไป 35 % แล้ว ถามว่า แล้วจะเอาที่ไหนเป็นเงินเดือนเป็นค่าใช้จ่ายของข้าราชการ และค่าใช้จ่ายประจำ นั่นคือปัญหา

วันนี้แม้กระทั่งงบลงทุนของภาครัฐซึ่งมองประเทศในภาพรวมทั้งหมด ยังมีแค่ 25 % วันหนึ่งบทองถิ่นมี 23 % สรุปแล้วว่า ถ้าเองงบประจำออก รัฐบาลกลางกับรัฐบาลท้องถิ่น มีงบที่จะนำไปใช้จ่ายในการบริหารใกล้เคียงกัน แล้วยังจะต้องสร้างโครงสร้างพื้นฐานทั่วประเทศ ถ้ามสร้างถนนชอยกับสร้างถนนยกระดับอันไหนแพงกว่ากัน งบท้องถิ่นคือสร้างถนนชอย สร้างถนนเล็ก งบประมาณชาติคือสร้างถนนยกระดับ สร้างทางรถไฟ ต้องใช้เงินมาก อันนี้ไม่ได้แย่งเงินกัน เพียงแต่อยากให้เป็นเงินมากๆ แต่ปัญหาคือว่า ภาษีที่ได้มาและกักตุนสมดุลงมาได้เพียงเท่านี้ สมมุติถ้าตัดไป โอนกระจายอำนาจไป อย่างเช่น สมมุติตัดโรงเรียนไป ยกโรงเรียนให้ท้องถิ่น โรงเรียนไหน มหาวิทยาลัยไหนอยู่ท้องถิ่นไหนท้องถิ่นนั้นเป็นคนรับไป เอาทั้งค่าเงินเดือน ทั้งค่าอาจารย์ กับค่าการศึกษาทั้งหมดเอาไป อย่างนี้ถึง 35 % เอาโรงพยาบาลไปด้วย หมอกก็ไปขึ้นกับท้องถิ่น แต่ถามว่าไปไหม เพราะทุกคนก็ห่วง Career

Path ห่วงเส้นทางดำเนินชีวิตของตัวเอง นี่คือนิยาม นี่คือความจริง ถ้าเราจะแก้ปัญหาโดยไม่เข้าใจความจริง ไม่มีทางแก้ได้

เรื่องที่เป็นห่วงก็คือ เรื่องการแก้ปัญหาความยากจนซึ่งกำลังทำอยู่ทุกวันนี้ เป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน เป็นเรื่องที่ดูเหมือนยาก ก็ยากมาก ดูเหมือนไม่ยาก ก็ไม่น่าจะยากเกินไป แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น กลไกของกระทรวงมหาดไทยเป็นกลไกที่เข้มแข็ง แต่ว่ากลไกเหล่านี้จะต้องมีเมตตาธรรม และจริยธรรมสูงถึงจะแก้ได้และไม่ยาก

ที่นี้มาดูเรื่องของเงินที่มันไม่พอ เมื่อวานนี้ผมได้ให้การบ้านคนไปทำเรื่องเงินหลายคน เพื่อจะหาทางที่จะเอาเงินมาลงทุน มันเหมือนบ้าน ท่านทั้งหลายส่วนใหญ่ในที่นี้ผ่อนบ้านอยู่ ถามว่าท่านจะรอเก็บเงินให้ครบแล้วค่อยซื้อบ้านเงินสด หรือว่าจะผ่อนเอา ผ่อนวันนี้ท่านก็ได้ยืมวันนี้ แต่ถ้าจะเก็บเงินเอา พอถึงเวลาตอนนั้น ราคาบ้านก็อาจจะวิ่งหนีไปแล้ว ก็ยังไม่มีบ้านอยู่ คนมีบ้านอยู่กับคนที่ไม่มีบ้านอยู่ ความรู้สึกมันผิดกัน

ประเทศก็เช่นกัน ถามว่า รถไฟฟ้าก็ดี ระบบน้ำก็ดี ถามว่าเราจะค่อยๆ ทำไป หรือควรจะทำทีเดียว นี่คือนิยามที่จะต้องถามกัน ถ้าจะทำทีเดียวก็ต้องหาเงินมาลงทุนทีเดียว แต่ลงทุนอย่างไรไม่ให้เป็นหนี้สาธารณะ เพื่อไม่ให้ความเชื่อมั่นต่อประเทศไทยเปลี่ยนไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของเครดิตเรตติ้งทั้งหลาย อันนี้ก็เป็นวิธีที่จะต้องคิด

รัฐต้องลงทุนขยายเศรษฐกิจ-ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมโดยไม่ก่อหนี้สาธารณะ

ที่นี้ท่านทั้งหลาย เราอยู่ในเศรษฐกิจทุนนิยม ถ้าเราไม่อยู่ในเศรษฐกิจทุนนิยม เราก็จิ้ง แต่เศรษฐกิจทุนนิยมมันบังคับให้เราต้องแข่งขันกันที่เส้นวิ่งเดียวกัน จุดสตาร์ทเดียวกัน แต่กำลังร่างกายแข็งแรงไม่เท่ากัน เพราะฉะนั้นเราต้องหาทางอุ้มคนฐานล่าง ประคองจนให้เขาแข็งแรง แล้วค่อยให้ออกวิ่งเต็มที่ แต่ไม่ใช่ Spoil เพราะฉะนั้นจุดพืดอยู่ที่ว่าอย่า Spoil ตอนนี้ผมเชื่อว่า ผมมีวิธีการที่จะหาเงินมาลงทุนล่วงหน้าโดยไม่เป็นหนี้สาธารณะได้หลายส่วน เพื่อจะผลักดัน ถ้าไม่เช่นนั้น อีกหน่อยถนนกรุงเทพฯ สร้างเท่าไรก็เป็นที่ยอดรถ เกษตรกรทำกินเท่าไร ก็ทำกินไม่ได้เพราะไม่มีน้ำ เพราะฉะนั้นต้องทำพร้อมกัน สิ่งแวดล้อมปล่อยไว้ก็เลวอย่างนี้ เพราะฉะนั้นก็ต้องกล่าลงทุนเพื่อจะเอาสิ่งแวดล้อมคืนมาให้ได้

การลงทุนอย่างนี้ต้องคิดว่า ทำอย่างไรถึงจะหาเงินได้โดยที่ไม่เป็นหนี้สาธารณะ ขณะนี้กำลังคิดโดยใช้เครื่องมือทางการเงินในระบบทุนนิยมที่เราต้องตามให้ทัน คนอื่นเขามาใช้จากเรา คนอื่นเอาความมั่งคั่งของเราไปสร้างความมั่งคั่งของเขา แล้วความมั่งคั่งของเราลดลง วันนี้เราต้องเอาบ้าง จะได้ทันกัน อันนี้เป็นเรื่องที่จะต้องลงทุน มีการขยายเศรษฐกิจอีกมาก

ถามว่า วันนี้ฐานะการเงินการคลังเข้มแข็งไหม เข้มแข็งมาก หนี้สาธารณะลด Reserve ขึ้น หนี้ระยะสั้นลด สัดส่วน Reserve ต่อหนี้ระยะสั้นดีขึ้นมาก วันนี้จริงๆ แล้ว ประเทศไทยเราเป็นประเทศ

ผู้ให้กู้ ไม่ใช่เป็นประเทศผู้กู้ ถ้าเป็นเงินตราต่างประเทศ เราเอาเงิน Reserve บวกกับเงินฝากธนาคาร ในต่างประเทศ และเอามาหักลบกับหนี้ที่เรากู้ต่างประเทศแล้ว เราเป็นบวก แล้วงบประมาณก้าวเข้าสู่ภาวะสมดุล ความจริงแล้วสมดุลตั้งแต่ปี '47 แล้ว เพราะถ้าดูจากประมาณการการเก็บภาษีวันนี้ ปี '47 สมดุลแล้ว เร็วกว่าเป้าหมายไป 4-5 ปี

การส่งออกในวันนี้ก็มีแนวโน้มดีขึ้น แต่ต่างประเทศก็ดีขึ้นเหมือนกัน แต่ว่าทำอย่างไร การขึ้นนี้ จะ sustain ได้ และการที่เราจะต้องลงทุนในระยะนี้ ต้องนำของเข้ามา ทำอย่างไรถึงจะให้ไม่ขาดดุลบัญชีเดินสะพัด เพราะการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด การขาดดุลชำระหนี้ทั้งหลายนี้ ก็จะทำให้ Reserve ลด ซึ่งอันนี้เป็นสิ่งที่จะต้อง Balance ตลอดเวลา ซึ่งผมพยายามคอยดูอยู่

รัฐบาลจะดำเนินนโยบาย **Social Democracy** เพื่อแก้ปัญหาของประชาชนอย่างแท้จริง

สิ่งที่ต้องห่วงอีกเรื่องหนึ่งคือปัญหาสังคม ผมเชื่อว่าถ้าประเทศพัฒนาไปถึงจุดหนึ่ง แล้วรักษา Balance ของปัญหาสังคมได้ เศรษฐกิจนอกระบบก็จะเบาลง ประเทศที่อยู่ในระหว่างกำลังพัฒนา หรือประเทศที่พัฒนาแล้วจะมีปัญหาเรื่องของเศรษฐกิจนอกระบบมาก มีมาเฟียมาก หลายประเทศเวลานี้ขึ้นไปยังเกาะเรื่องมาเฟียไม่ออก แต่ของเรารุ่งขึ้นดีมาก บรรดาмаเฟีย นักเลงทั้งหลาย รู้สึกว่าสงบเสียงขึ้นมาก วันนี้ใครอย่าไปบอกว่า จะต้องดีขึ้นข้ามคืน ไม่มีทาง แต่ว่าวันนี้ทำมาขนาดนี้ ผมว่ามันดีขึ้นมาก ผมไม่ได้เข้าข้างตัวเอง ผมว่าประชาชนรู้

สิ่งที่ผมจะทำอีกเรื่องหนึ่ง เพราะกำลังจะเป็นนโยบายของรัฐบาล ที่จะใช้เลือกตั้ง เป็นนโยบายที่ดีมาก เป็นนโยบายที่ยิ่งกว่านักประชาธิปไตยทั้งหลายจะเข้าใจได้ เขาเรียกว่า **Social Democracy** เป็นประชาธิปไตยทางสังคมที่ผมคิดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างมาก ประชาชนจะมีความสุขมากในนโยบายนี้ แล้วก็จะเป็นสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ คือผมเวลาจะให้อะไรกับประชาชนนี้ ผมต้องการสร้างให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในหมู่ประชาชน ให้เขาเริ่มพัฒนาตัวเอง ค่อยๆ เพิ่มสร้างภูมิปัญญา ภูมิคุ้มกันของเขาเองขึ้นมาเรื่อยๆ แล้วอีกหน่อยเขาก็จะเก่ง นโยบายนี้จะเป็นประโยชน์มากๆ และเป็นนโยบายที่จะมีผลต่อการแก้ปัญหาของประชาชนอย่างแท้จริง

วันนี้ ก่อนอื่นต้องขอขอบคุณท่านทั้งหลายที่ได้เสียสละเวลามาเพื่อจะมาฟัง ออกความคิดเห็นทั้งหลาย ให้เป็นประโยชน์ แต่สิ่งที่ผมอยากจะขอเตือนท่านก่อนจะคิดอะไร แนนอน ทุกคนมี Background มาจากตรงไหน อาจจะรู้เรื่องตรงนั้นดี แต่พยายามเปิดใจกว้างเพื่อรับเรื่องทางด้านมิติอื่น นำมาผสมกับมิติของเรา แล้วเราจะเข้าใจอะไรดีขึ้น สิ่งที่เราคิดว่าเป็นปัญหา บางทีมันไม่ได้เป็นปัญหา บางครั้งมันก็เป็นปัญหาที่ตัวเราเอง คือถ้าเราเชื่อพระพุทธเจ้า เราไม่เป็นแก้วเต็มน้ำ อะไรก็จะดีขึ้น เยอะ หลายคนที่ไม่ไหนไม่ได้ไกล เพราะว่าไม่เป็นแก้วเต็มน้ำ ถ้าแก้วไม่เต็มน้ำ ขบวนการที่เรียกว่า Outside in ดีกว่า Inside out เยอะ แต่แนนอน ต้องใช้ร่วมกัน ทั้ง Outside in และ Inside out Outside in ก็คือรับความคิดเห็นจากภายนอก รับข้อมูลจากภายนอก ประกอบกับสิ่งที่เราคิดอยู่

ภายใน เอามาผสมผสานกันแล้วออกมาเป็นความคิด ออกมาเป็นแนวทาง ก็จะทำให้เราเข้าใจปัญหา ได้ดีขึ้น แล้วก็ให้มีแนวทางเพื่อแก้ปัญหาที่ดีขึ้น

วันนี้ก็ต้องขอบคุณทุกๆ ท่านอีกครั้งหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สศช. ซึ่งเป็นหัวเรียวหัวแรงในการจัดงานครั้งนี้ ขอให้การสัมมนาครั้งนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติในภาพรวมอย่างเต็มที่ รัฐบาลพร้อมที่จะทำทุกอย่าง สิ่งที่รัฐบาลทำไปแล้วบอกว่าไม่ดี ก็พร้อมที่จะเปลี่ยน ขอให้รู้ว่าสิ่งที่เปลี่ยนนั้น ดีกว่าเดิม เราต้อง **Change for the Better** ได้ตลอดเวลา **We are ready to change but change must be change for the better** ตราบใดที่มีการเปลี่ยน แล้วดีขึ้น ต้องเปลี่ยนตลอดเวลา อย่าไปซีเกียจเปลี่ยน อย่าไปกลัวคนด่าว่าเปลี่ยน ถ้าการเปลี่ยนนั้นจะทำให้ดีขึ้น เพราะฉะนั้นผมพร้อมจะเปลี่ยน ถ้าเปลี่ยนวันนี้ พรุ่งนี้แล้วดีกว่าเมื่อวานนี้ แล้วรัฐบาลผมไม่ห่วงเรื่องหน้า ขอให้สิ่งนั้นเป็นประโยชน์ต่อประเทศ มิติเก่าๆ ที่เข้าใจผมนั้นผิดหมด ต้องอ่านให้รู้ว่า ผมนี้มาโดยตรงนี้ มาทำตรงนี้ ก็ต้องการทำให้ประชาชน ให้ประเทศชาติ และพร้อมที่จะเปลี่ยนทุกอย่าง ถ้าการเปลี่ยนนั้น จะทำให้สังคมดีขึ้น ประเทศดีขึ้น ก็ขอขอบคุณในความตั้งใจดีของท่านทุกท่านอีกครั้ง

สวัสดิ์ครับ